

M e l k o t

Næsta jörð sunnan Steinsholts, meðfram Laxá. Er byggt á fjárhússtöði frá Leirá nálægt 1620. Þá mun þessi ás hafa [REDACTED] heitið Tíðaás.

[REDACTED] Upplýsingar um örnefni gaf 1942 Ólafur Daníelsson Hurðarbaki, fæddur hér og uppallinn, og nokkrum árum síðar breytti hann því talsvert, hafði þá náð í gamla konu sem var einnig fædd hér og uppallin. En því miður fékk ég ekki nafn hennar.

Austan við land jarðarinnar er Laxá (1) og meðfram henni er kallað Langalág (2) og melkastið þar uppaf heitir Löngulágarkastið (3). Stórisjónarhóll, [REDACTED] sem er á merkjum móti Steinsholti og var getið þar, er [REDACTED] hér nefndur Fremri-Sjónarhóll (4). Við hann er Smaladýs (5), þar eiga að hafa barizt smalar frá Melkoti og Steins holti og vera dysjaðir þar. Austur af Sjónarhól er Löngulágarkastið sem fyrr var getið. Skulum við nú fara niður að Laxá og vita, hvað þar er að finna. Sjónarhóll eystri var við ána, en Vestri-Sjónarhóll (6) er aðeins fjær. Það er rangt, að Vestri-Sjónarhóll sé í Steins holtislandi.

Undan Sjónarhól er vað á Laxá, Sjónarhólsvað (7), þrautavað, ef mikið var í ánni. Nokkuð neðar eru tveir fossar, Efri-Sunnevufoss (8) og Neðri-Sunnevufoss (9). Þeir draga nafn af tröllkonu, sem stíklæði þarna yfir, endur fyrir löngu, ekki er vitað í hvaða erin um hún [REDACTED] var. Þar fyrir neðan með ánni er Ólafslág (10), sem er suður af Kringlóttamel (11). Í Ólafslág varð úti Norðlendingur í sjóróðraferð um aldamótin 1800. Þar neðar er svo Hundafoss (12) í ánni [REDACTED] og ofan hans heitir Fossbarð (13). Hundafoss er austan við Kringlóttamel [REDACTED] og norður af honum er Sauðhúsmelur (14). Sunnan við Sauðhúsmel og ofast [REDACTED] við Sauðhúsás hjá Leirá er Merkjamelur (15) og nær að Laxá. Norðvestan við Sauðhúsmel er Merkjadý (16).

Norðan við túnið í Melkoti er mýri, sem heitir Norðurmýri (17) og hallar að Rauðalæk (18). Austan við þessa mýri er ás, sem heitir Lágiás (19), er e innig norður aftúni. Þar lengra suður af er Háás (20) og syðst á honum er Stekkjjarhóll (21). Suður af Háás er Austurás (22), og sunnan við Stekkjjarhól, móti Sunnevufoss, er Langimelur (23). Nær bæ móts við Langamel og Kringlóttamel er Suðurás (24) og milli Suðuráss og túns er Lágamýri (25) og í henni er Desjarbarð (26). Í mýri nni er Faxakelda (27). Bóndi nokkur í Melkoti misti hest í Kelduna, hann vildi koma honum heim, en komst ekki nema á Desjarbarðið. Austan túns norðan Stekkjjarhóls er Stekkjjarás (28) nær Lágaásnum, sem fyrr getur. [REDACTED] Stekkjjarhvammur (29) er milli Stekkjjarhóls og Langamela. Við Stekkjjarhól blasir við heiman að grasivaxinn mýrarblettur, sem heitir Pálablettur (30).

6.

Á Stekkjarásnum er Suðurholt (31) og Norðurholt (32) .Norður af túni að Skarðsá (33) er Leynir (34).

Þá er það túnið Lágihóll (35) er rétt austan við bæinn gamla ~~af~~ fja húsið stendur utan í honum. Háihóll (36) er austast í túni þar eru gamlar ~~stær~~ rústir, og líklegt, að þar hafi verið hin upphaflega Leirárhús. Huldu^{fólks}~~stær~~ móar (37) eru skammt ofan við fjárhúsin. Suðurtún (38) hét sunnan við bæ, Rimi (39) var austan túns, nú tún, og Niðurtún (40) vestan við ~~það~~ við bæ, og þar í útjaðri er Álfasteinn (41), stór einstakur steinn í ný frá bæ, um hann hefur verið skráð (Þjóðs. Guðni Jónsson IX, 109).

Stafrófskrá yfir Melkots örnefni

Aasturás (22	Sauðhúsmelur 14
Álfasteinn 41	Sjónarhólsvað 7
Efri-Sunnevfossar (8	Skarðsá 33
Faxakelda (9	Smaladys 5
Desjarbarð 26	Stekkjjarás 28
Fossbarð 13	Stekkjjarhóll 21
Fremri-Sjónarhóll 4	Stekkjjarhvammur 29
Háihóll 36	Suðurás 24
Huldufólksmóar 37	Suðurholt 31
Hundafoss 12	Suðurtún 38
Hæðir 10	Vestri-Sjónarhóll 6
Kringlótti melur 11	
Langalág 2	
Langimelur 23	
Laxá 1	
Lágamýri 25	
Lágás 19	
Lágihóll 35	
Leynir 34	
Löngulágarkast 3	
Merkjady 16	
Merkjamelur 15	
Neðri-Sunnevfoss 9	
Niðurtún 40	
Norðurholt 32	
Norðurmýri 17	
Ólafslág 10	
Pálsblettur 30	
Rauðilækur 18	
Rimi 39	